

CLARISME

PERIÒDIC DE JOVENTUT - ART I LITERATURA - PREU: 20 CÈNTIMS

Barcelona, 23 de desembre de 1933 - Any I - Núm. 10

Festes de recolliment, d'examen de consciència, de propòsit d'ésser cada dia més conseqüents amb la nostra consciència de catalans, nadius d'una llengua que volem esporgar de tots els barbarismes, perquè siguem dignes de Lluï i de Verdaguer

ADREÇA: BARCELONA, A PARTAT 5081

Camins

R. Roig.—Vet ací la nostra resposta a les vostres consultes sobre el núm. 7 de CLARISME:

La interjecció «hola», va amb «h». Quant als noms patronímics, no tenim notícies que oficialment es trobin catalogats enlloc. El Pal·las català-castellà-francès, d'Emili Vallès, us farà força servei.

La preposició «fins», indicant el terme d'un lloc, es fa generalment composta (fins a). En els casos que retraiem, però, cal emprar «fins», preposició simple.—«De tota manera» és una expressió més castissa que no pas posada en plural.—Evidentment, estaria bé de dir «se l'hi enterra» en lloc de «se l'enterra en ell», però cadascú té el seu estil!—En català cal dir, efectivament «quant a» i no «en quant a».

En l'art de la pintura, «bodegó» és molt corrent, però no és correcte. Cal dir «natura morta».—En sentit familiar, «nimietat» vol dir cosa insignificant.

«Abillar», figura en el sentit d'«adornar» o «guarnir», sentit figurat.

Efectivament, cal dir «nans» i no «enans».—Parlant de cavalls, «els qui», és incorrecte. Hom ha d'emprar «els que». «Qui» és personal.

En l'expressió «ja no les tempten», «des» no pot ésser substituït pel «els». Noteu que és complement directe.

«Rat-penat», «fruint», «compte de Cronos», sortiren mal ortografiats. Moltes gràcies.

En lloc de «la son delitosa» cal dir «el son delitós».—Creiem, com vós, que «Febos» és «Febus» en català.—«L'ànima freturosa d'emoció». El verb «freturar», en aquest sentit d'anhel, de desig, està malament.

El verb derivat de «magatzem» és «emmagatzemar».—I, finalment, el costum fa posar el nom dels mesos amb inicial majúscula en les dates encapçaladores, sense que sigui una incorrecció.

Remarques al número 8

A Aclariments, trobo: **amotllant** per **emmotllant**.

¿Es pot admetre, per bé que sigui entre cometes, el mot **xisto**? ¿No pertany al gènere macarrònic?

Quant a «els que us escrivim» tractant-se d'una combinació pronominal que es refereix a persones, ¿no cal que sigui **els qui**?

També **diari** per **setmanari**.

A Conversa amb Miquel Llor: «força d'èxits». Ja vam quedar que darrera **força**, res de preposicions. Llegeixo: «que s'enamorà i va casar-s'hi, **amb** un pistoler». No hauria d'ésser «d'un pistoler»? Encara «sorprengué al poble»; **al** o **el**?

A «Un quasi scherzo trist»: «sigui nit, sigui dia». Tractant-se d'una alternativa ¿no caldria ésser: **sia... sia...?**, o bé és igual?

A «Sons castissos»: **un** atzembla per **una...**

A «Polèmica»: **presuposen** per **pressuposen**.

A «Aspectes de la guerra»: «s'enlaire fins al cel». No és **s'enlaire**?

A Exposicions: **aimants** per **amants**.

I res més. Saluts cordials,

R. Roig

P. S.—M'estranya que em dieu que s'ha d'escrivir autodidacta, puix que el Fabra diu: autodidacte—a. m. i f.—Galants mercès pels vostres encoratjaments.

Resposta

El verb derivat de «motlle» és **emmotllar**, i no «amotllar».—Entre cometes o dins d'un parèntesi, pot ésser emprat qualsevol mot estrany o suspecte en el propi idioma. En aquest cas es troba «xisto».—Sí la combinació pronominal «els que» es refereix a persones, és millor «els qui». El nostre periòdic és un «setmanari» i no un «diari».—Ja vam quedar que darrera «força», res de preposicions. Gràcies.—Allà on diu «que s'enamorà, i va casar-s'hi, amb un pistoler», hauria de dir, efectivament, «que s'enamorà, i va casar-s'hi, d'un pistoler».—«Sorprengué al poble», creiem que està en el sentit de «sorprengué en el poble», i no com ho veieu vós.—«Sigui nit, sigui dia» és més modern, sense ésser incorrecte, que no pas «sia nit, sia dia».—Teniu raó. «Atzembla» és femení, «presuposen» amb «ss», «s'enlaire» amb «a» final i «amants» en comptes d'«aimants». Milions de gràcies pel vostre interès. Que no s'estronqui! Us volem correspondre, fent esment que la segona persona del plural del present de subjuntiu de «dir», fa «digueu». Com és, doncs, que escriviu «m'estranya que em dieu»...?

Diàleg amb un francès

Ve un corredor d'assegurances, francès, que viu a Barcelona anys ha. Em diu, en castellà accentuat a la francesa:

—Sou el Sr...

—Exactament, Digueu.

—El comerciant Tal ha assegurat el seu negoci i el seu personal contra tot risc.—Em cita el nom del meu col·lega més important.

—No m'interessa gaire el que fan els altres. No sé imitar; si ho sembla és perquè inconscientment, per coincidència, faig tal o tal cosa com d'altres ho fan. No perquè pensi imitar-los.

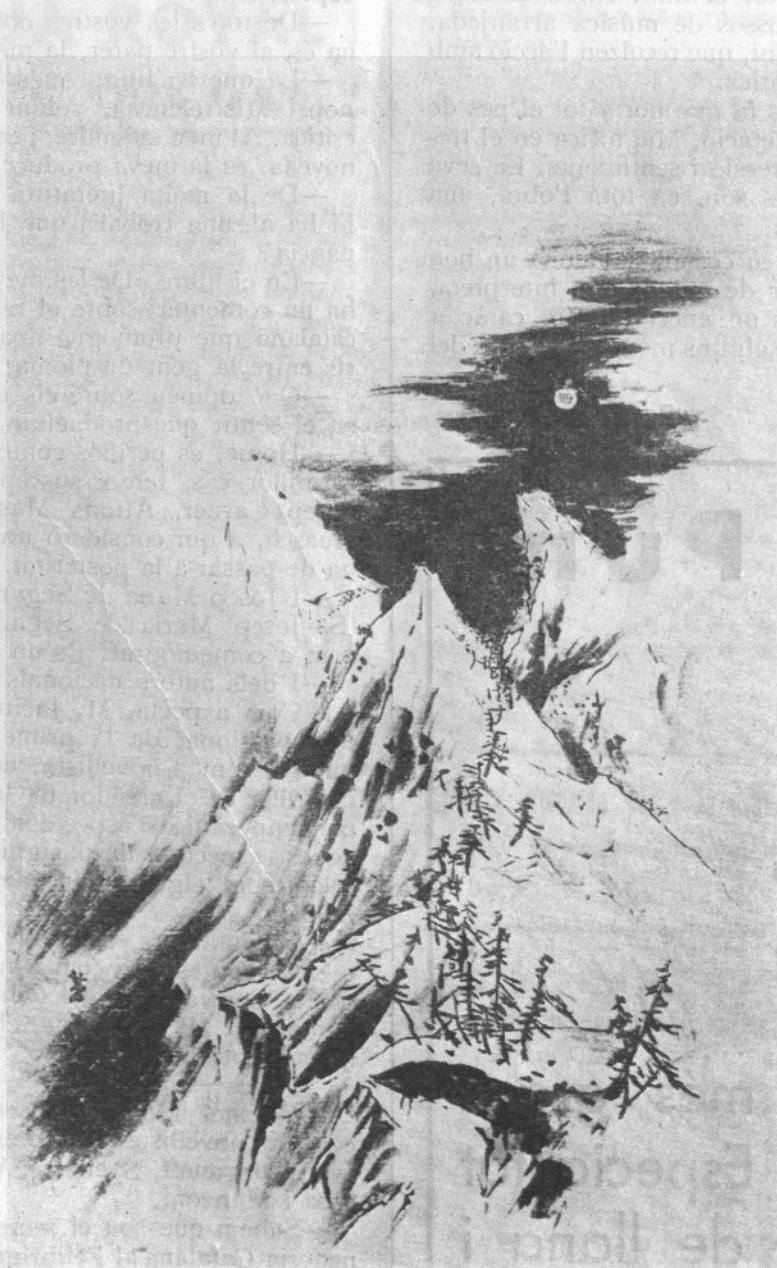
—El senyor comprèn l'espanyol?—Vol dir si el parlo o el vull parlar, perquè jo li responc sempre en català, i li deu venir de nou.

—Comprenc i parlo l'espanyol, el francès i els altres idiomes auxiliars del nostre món comercial, i ho faig espontàniament quan és conveniència meua, quan és deure meu perquè em trobi en territori propi d'aquests idiomes, i per cortesia. Però, em resisteixo a fer-ho per conveniència d'altri, amb algú que es pensi que parlar català a Catalunya és menys normal i just que parlar castellà a Castella, quan algú es pensa que perquè és castellà o natural d'una llengua altra que la catalana, té dret d'exigir que jo li parli, per conveniència, comoditat o esperit imperialista seu, castellà. Ara, si voleu, podeu vós parlar-me francès. Però que parlem, vós i jo, una tercera llengua, una que no sigui ni la vostra, ni la pròpia del país on ens trobem, ho trobo injust. Altrament, si vós penseu treballar a Catalunya, us convé que us parlin català perquè us hi familiaritzeu, i, si més no, el comprengueu aviat.

—Teniu raó, em diu, en francès. Fins i tot volia aprendre el català, però sembla que els catalans es resisteixen a parlar català a un estranger, sembla que es pensen que en aquest cas han de fer-ho en castellà. I això, d'una banda ens priva, als estrangers, de practicar, àdhuc d'oïda, la vostra llengua, i sembla que ens relleva d'aprendre-la, per no dir que ens ho fa impossible.

—Això és perquè fins ara els catalans s'han cregut provincians de Madrid, de la llengua de la Cort. Però malgrat la cultura oficial mentidera i falsària que ens ha estat imposada borbònicament, avui ja gairebé tots sabem que la nostra llengua normal i bàsica no pot ésser sino la catalana.

Dibuix japonès

Lluna damunt d'una muntanya de neu, de CANOO-HOOGAI, 1828-1888

NADAL

M'agrada el dia de Nadal. I m'agrada passar-lo a casa. I recordar. Evocar imatges que fugisseres s'escapoleixen negant-se a venir. Records de criatura, per purs, els millors quan ja ets gran... Jo, enamorada de l'hivern: de les vetlles llargues, de l'encís de les tardes de desembre barcelonines quan cau gassa boirosa damunt la ciutat i les muntanyes són ombres una mica esfumades damunt la grisor del cel, irisat com perles, mica abans, a la posta; de la pluja menuda que tot ho fa lluir, de la neu tan escassa a les nostres latituds que et fa somniar amb països del nord i t'hi agermana, amb lligams espirituals, quan es digna, com enguany, de fer-te visita complimentosa, guarnidora amb llurs borrellons de tot el que es travessa al seu pas... Jo no voldria que s'avancés ni s'endarrerís la nevada, sinó que deixés anar el seu plomissol el dia de Nadal encara que del cel en fes fugir les estrelles.

Quin dolbre que no nevi el dia de Nadal! Fruir del goig encomanadís que neix de la blancor; que s'enganxa arreu i que fa ideal àdhuc allò que no en té res. La neu, blanca, gelada, amoroseix totes les coses: les cornises, els troncs nuos dels arbres que anys ha s'han fet vells, que poleix i s'hi gronxa la teranyina dels fils elèctrics... que n'ha fet blancs els gessamins enfiladissos del jardí i gràcils i airosos alhora les branques de la perera, i ha fet ajaçar-se les fulles amples del llimoner encara guarnit de llimoneres...

Estar-se a casa amb una bona companyia i parlar de coses elevades jo que gairebé no en sé dir res. Parlar una mica del cel i de la terra tot cercant una solució al gran embull del món. Parlar de pau i d'amor. Deixar ben arreconat l'escepticisme a la cambra més fosca dels embolics profunds.

Amarar-se de bondat i tenir una paraula agradable per a totes les contrarietats. Enlairar-se una mica i perdonar-ho tot. Perdonar els qui no estimen, els qui brutalment es rebel·len contra llur destí, els pobres d'esperit que cometen errors sense adonar-se'n, els qui ploren per un passat negre que totes les perspectives els priven de refer, els qui, a l'amor, anteposen l'odi, els qui defraudades llurs esperances s'arrecren darrera dels grans plans, solució negativa que aboca als neguits, els qui es creuen superiors i, davant d'un prec, esgrimeixen urc... aquells que han perdut la fe i de tot dubten... que bonic que és perdonar...

Per això m'agrada el dia de Nadal. Potser, tal com tot volta, d'ací moltes centúries no es

coneixerà. No diré que me'n pugui dolbre perquè jo seré lluny; mes ara em plau el que existeix, estimo el que tinc, i, diades com aqueixa haurien d'agermanar, d'allunyar odís, d'ésser profitoses a aquella espurna d'amor que ens avergonyeix d'afirmar que posseïm.

Només una cosa voldria—volar és massa—només una cosa penso que haurien de voler tots, tothom; deixar una mica de banda el ventrell. No desitjar la gran diada per a embotir-se fins a sobreixir, i pensar menys en galls dindis i torrons i en menges complicades; arreconar una mica l'escudella i la carn d'olla i aquell gran tràfec per anar-se a divertir plens de menjar, al coll coragre i el cap enterbolit.

Jo, que no puc lluir—no sé si a desgrat—galons de gran catolicisme, però que respecto els qui fermament ho són, no puc deixar d'admirar-me davant del gran devessall de golafreria d'aquells que es diuen catòlics i desconeixen la contenció.

No dubto gens que si això s'esdevenia, que si la taula de cadascú, segons llur posició, es presentava menys plena, més esclarissada de plats sobers, els grans entusiastes de la missa del gall s'arraulirien al llit i demanarien, amb prec fervorós, la més gran nevada com a màxima excusa a llur incompliment.

Mercè Rodoreda

La joventut i el moviment esperantista

Cal que la joventut catalana—i en especial l'aplegada al voltant de la veu vibrant i combativa de CLARISME—prengui coneixement i s'adhereixi al moviment esperantista.

«Com a homes» en el sentit abstracte de la paraula, hem de treballar perquè en les relacions amb els germans d'altres terres no s'alcii ja més aquest fantasma terrible que és la llengua. No hem de tolerar, d'altra banda, que cap llengua natural s'imposi sobre les altres i, amb més o menys drets, hagi d'ésser la llengua internacional desitjada. No, la llengua de l'HOME ha d'ésser una llengua neutral, una llengua que no signifiqui imperialisme de cap classe. L'esperanto reuneix aquesta condició. Malgrat tenir mots de totes les llengües naturals, la seva estructura fa que cap país no pugui dir: és la llengua nostra, la de la nostra pàtria.

Com a gent «pràctica» hem de voler que la llengua internacional sigui d'estudi fàcil i que aquesta facilitat existeixi per a tots els homes: per als de pell blanca, groga, negra o roja. És a dir, que els seus fonaments siguin basats en la lògica científica i no en el rutinarisme. Que les regles siguin poques i que siguin sense excepció. Totes aquestes condicions, sols les reuneix la llengua Esperanto. Podriem citar ací una sèrie d'exemples provant la facilitat de l'idioma, començant pel novel·lista rus Tolstoi, el qual, en un dia d'estudi la gramàtica esperanto que li envià Zamenhof, pogué contestar a aquest en la llengua internacional; fins al professor anglès Mayer, el qual al cap d'una setmana d'estudi-lo, prengué la paraula i féu un correcte discurs en el Congrés Esperantista de Cambridge. Però cal sols donar una mirada a qualsevol clau, si hom vol adonar-se de la facilitat d'estudi de la gramàtica esperanto.

En fi, com a «catalans», i per tant, amants de la nostra llengua i del nostre patrimoni, no hem de voler que en parlar amb gent d'altres terres, hàgim d'ésser nosaltres els qui hem d'humiliar-nos a parlar una llengua que no és la nostra. Que si volem parlar amb un basc o un gal·lec, no hàgim d'emprar la llengua d'un país que fins ara ha estat el nostre enemic lingüístic. Que si travessem els Pireneus, deixi d'existir sobre nostre la superioritat lingüística d'un francès o d'un anglès.

Companys, joves catalans! Per a fer de Catalunya l'avancada del moviment esperantista universal, adhereu-vos en massa a les organitzacions que treballen per al triomf de la llengua internacional. ¡Apreneu la meravellosa llengua de Zamenhof!

L. M. Gascons

Llegiu (pàgs. 2, 3 i 4):

ARTICLES LITERARIS

TA-BOLA.

CINEMA.

CONVERSA AMB A. BULART I RIALP.

CINEMA

«Secrets» (Tivoli) United Artists

La història d'unes vides plenes de dificultats que tinguin per escenari l'època amable de 1800, sempre és interessant de veure. Es pot prestar a tan belles imatges, amb tants elements d'evocació, que, amb un xic d'imaginació i amb un concepte prou intel·ligent de l'obra, pot bastir-se un film d'interès i de valor.

En «Secrets», el film muntat damunt un escenari de Frances Marion i dirigit per Frank Borzage, hi ha una miqueta de cadascun d'aquests valors. És un film intel·ligent i remarcable a estones. Diríeu que comença amb una ambició d'ésser quelcom que es recordi amb gust, però que en el seu transcurs s'oblidi d'aquesta ambició per esdevenir banal i ple de giragoneses.

I bona part de la culpa d'això la té Frank Borzage. Del seu talent i dels films de qualitat que abans ens ha donat, ens podem permetre d'ésser un xic severos amb ell.

Una escena de «Secrets»

La intel·ligència amb què planteja l'acció i la fa desenrotllar fins a la meitat, és admirable. Mai no abusa del dramatismes a què es presten algunes escenes; al contrari, les serveix amb un contrast humorístic molt fi, donant-nos, ensems, belles imatges ràpides que fan transcórrer l'acció dels anys en la història, però ens situa admirablement per comprendre-la.

Després, com si s'arrepentís, fa canviar el film en un to detestable, donant-nos uns lamentables afegits completament innecessaris que semblen posats a posta només per justificar el nom del film.

La decoració i vestuari variadíssims que es presten a l'ambient, no pot estar més encertada.

En la interpretació, està situada al primer pla de l'obra Mary Pickford. Aquesta, continua essent l'artista d'abans, més envellida, però també més seriosa i més humana en el seu treball.

Representa tres caràcters: de noia, de dona casada i de vella, que són tot un curs de perfecta interpretació cinematogràfica.

Leslie Howard és el seu company en l'acció i en el treball, que no desmereix en res en el treball perfecte de Mary Pickford.

«Madame Butterfly» (Coliseum) Paramount

Inspirant-se en l'obra original de John Luther, el drama de David Velasco i amb la música que va compondre Puccini per a l'òpera d'aquest mateix nom, B. P. Shulberg, el productor de la Paramount ha confeccio-

poesia

Superació

Com amb rodes de molí, el meu sentimentalisme, llarg temps combregà a desdir amb fals universalisme.

Per què tant em va enganyar, aquesta dolça mentida?: cor i cervell vaig lligar, amb la més estreta brida.

Senyor, la Pau!—jo pensava—, la pau per damunt de tot!

Fer de redemptor intentava i fer els ulls grossos al llot; i interpretar-lo només com una trista misèria, que, inevitable, es filtrés fins en la més pura dèria...

Universalisme fals; bondat que esdevé perversa per conformista amb cent mals interpretats a la inversa!

Mes, allà al fons del meu jo, tot sovint, quina estrebada duia confusa dolor a mon ànima torbada?

Res del d'abans no era ferm; buida, pobre ànima meua, cercava encara flors en l'erm, on sols hi ha lluita sens treva!

Quin retorn, quina dolor!; tragèdia immensa del viure!

De cop, tota l'amargor m'omplí l'insípid somriure...

Prou ja d'universalisme on cova injustícia o mort!

Poble meu, jo en sé un abisme, tot ver, al fons del teu cor!

Josep M.ª Soler i Janer

nat un film d'argument interessantíssim amb el nom de «Madame Butterfly».

La realització no pot ésser més encertada en conjunt, si passem per alt detalls de matissos, que no poden, per això, enterbolir-ho. Reuníem amb pocs elements, una acció fàcil als sentiments i a l'interès del públic, ja que la psicologia que mou el curs de l'acció no és gens complicada.

Marion Gering és qui ha curat de dirigir-la. De la seva tasca, fàcil per la feina feta que li han encarregat, no n'ha reeixit pas del tot satisfactoriament.

En els primers instants del film, es deixa dominar per uns americanismes impropis del caràcter japonès, la qual cosa, juntament amb l'idioma anglès que empren els personatges, fa adonar-nos massa que estem davant d'una producció japonesa d'Amèrica.

Per contrast, i com a elogi, els últims moments del film són magnífics. El dramatismes que porta els instants en què l'espòs s'acomiada, i els que segueixen amb l'espera de l'espòs, confiada a la promesa i costums americans, valen per tot el film. Encertadíssims també els bells trossos de música arranjada, de l'òpera de Puccini, que recolzen l'acció amb bells efectes dramàtics.

Sylvia Sidney és la que porta tot el pes de l'obra en la interpretació. Magnífica en el treball, i dolça d'expressió i sentiments. La seva cara i els seus ulls són, en tota l'obra, una obsessió de bellesa.

Cary Grant, al seu costat, ens dona un bon treball en el paper de galant que interpreta, i Charlie Ruggles un encertadíssim caràcter còmic que suavitza alguns moments aspres del film.

Pere Casadevall

Conversa amb Alexandre Bulart i Rialp

Les potes de papa-sastre lleugerament descolorides, que oportunament destribuïdes pendre'ns anomenarem bigoti, que es troba enganxat amb goma aràbiga a la part carnosa d'entre les narius i el llavi superior, que serveixen de «chaise longue» a unes ulleres semielegants, s'han lleugerament commogut, en fer sortir el seu amo i senyor, un:

—Hola, grandíssim...

—Ai! ai! ai! ai!

—...Ventura Plana!

—Salut! Alexandre Bulart i Rialp!

(Observo que, en pronunciar un Alexandre Bulart i Rialp o un Tomàs Roig i Llop, pala-dejo un regust del tot diferent que no em proporcionen un Ramón del Valle Inclán o un Wenceslao Fernández Flórez. Una diferència així, com la que trobo entre una truita amb patata i ceba i unes bledes sense amanir).

Hem trobat Alexandre Bulart i Rialp, cavalcant unes elegants botines color Royo Villanova (el Royo Villanova és un color gris) i aixoplugat sota un barret tolosenc.

Alexandre Bulart i Rialp no necessita presentació.

El Déu de l'Oratòria ben sovint li tira l'ham i el situa davant un primer pla format per una copa d'aigua amb bolado i d'una «mise en scène» florida de caparrons que observen atentament els moviments de les potes de papapotes lleugerament descolorides, que formen el bigoti d'Alexandre Bulart i Rialp.

Aquest fet, i la seva intensa actuació occitanista, junt al seu formidable «sex-appeal», l'han fet justificadament popular.

Però potser que connectéssim el diàleg.

—Alexandre Bulart i Rialp. Unes paraules per a CLARISME, si us plau.

—Digueu.

—Sou academista, veritat?

—Sí.

—La vostra vocació per a les lletres, nasqué abans del vostre pas per la Facultat de Filosofia i Lletres o en fou una conseqüència?

Alexandre Bulart i Rialp

—No, abans. Deuria tenir 10 o 11 anys que vaig publicar el meu primer treball literari a «En Patufet».

—Quina fou la vostra primera obra literària?

—La primera obra en volum fou «De les meves tresqueres», que prologà Josep Carner. La meua primera obra aparegué tard, car els meus viatges i estudis no m'ho permeteren més aviat. Abans, però, de la seva publicació, la meua producció en diaris i revistes és copiosíssima.

—De totes les vostres obres literàries, quina és, al vostre parer, la més reeixida?

—La que ha tingut més èxit, ha estat «Sinopsi Mistralenca», volum documental i de crítica. Al meu entendre, però, «El Relliscall», novel·la, és la meua producció més reeixida.

—De la molta literatura que heu produït, hi ha alguna troballa que hagi tingut ressonància?

—En el llibre «De les meves tresqueres», hi ha un comentari sobre el regateig de la dona catalana que promogué apassionats comentaris entre la gent de ploma.

—Què opineu sobre els autors nacionals—en el sentit que produeixen català—coetanis?

—Home, és perillós contestar, car hom, en el millor cas, fereix susceptibilitats. Admiro Josep Carner, Alfons Maseras, Joan Maria Guasch, a qui considero un poeta menor que ha de passar a la posteritat...

—I Josep Maria de Segarra?

—Josep Maria de Segarra, l'admiro més com a comedígraf. És un bon comedígraf.

—I dels autors nacionals traspassats?

—Com a poeta, M. Jacint Verdaguer. Sóc un apassionat de la primera època de Guimerà i, com a novel·lista, no dubto que Narcís Oller és el creador de la novel·la catalana contemporània d'aspecte mundial, sense que aquest aspecte vulgui significar una identificació, com algú pretén, amb l'obra d'Emile Zola.

—I dels autors espanyols?

—Cervantes. No com a novel·lista ni com a poeta. Com a autor del Quixot. Dels contemporanis, J. M. de Pereda, el jutjo un novel·lista indiscutible.

—I dels estrangers?

—Goethe, Molière, Ibsen, Shakespeare, i com a novel·listes, Bulwer-Lytton, Tolstoi, Ivan Turganèff, Syenics, Victor Hugo, Giacosa i Manzoni.

—Sabem que sou el secretari de la Mantedoria Catalana al Felibrige, aquesta admirable institució que fundà Frederic Mistral. Podeu contar-nos quelcom sobre el Felibrige?

—En el meu llibre «Sinopsi Mistralenca», explico detingudament tot el procés del Felibrige.

El Felibrige, que fou fundat a Font-Segugno el dia 21 de maig de 1854, és una institució de caràcter primordialment espiritual, que cura de guardar per sempre més a la nació occitana, la seva llengua, els seus usatges i tot quan constitueix la seva ànima nacional. L'organització del Felibrige és senzilla. El cos endegador i força motriu, el componen cinquanta majorals vitalicis—cigales d'or—que formen el Consistori Felibrenc. El poder del Consistori, s'estén per tots els països de llengua d'Oc, dividits en Mantenedories, cadascuna de les quals correspon a una gran llengua o dialecte occità.

El Felibrige compta, actualment, amb 8 Mantenedories, integrades per 46 Associacions autònomes i 50 escoles. A remarcar, que àdhuc durant la Guerra europea, es fundà a les trinxeres l'escola «Dón Boumbardamen».

Cada set anys, es celebren els Grans Jocs Florals del Felibrige, en els quals, el llorejat, escull, per a un septenari, la Reina del Felibrige.

Les distincions peculiars del Felibrige són la Cigala d'Or i la Cigala d'Argent, les quals s'obtenen per l'acoblament dels premis obtinguts en certàmens literaris o per mèrits concrets en l'organització del Felibrige.

—Sabem que ostenteu la Cigala d'Or. Hi ha altres literats catalans que posseïxin aquesta distinció màxima del Felibrige?

—Sí; Francesc Matheu, Joan M.ª Guasch, Alfons Maseras i Joan Oller i Rabassa.

—Ultra la Cigala d'Or, quines altres distincions importants heu guanyat?

—Per la meua actuació occitanista, el Govern Francès em concedí les Palmes acadèmiques; en els Jocs Florals del Rosselló vaig guanyar el Llorer de vermell, que sols s'ha concedit dues vegades. L'altre, el guanyà l'actual Conseller de Justícia de la Generalitat, Pere Coromines. En els mateixos Jocs Florals del Rosselló, l'any passat, se'm proclamà Mestre en Gai Saber, i tota una munió de premis que faria inacabable la llista.

—Creieu que la situació de la nostra Pàtria és tan greu, que sigui necessari el front únic dels partits estrictament catalanistes, per al qual ha propugnat darrerament Manuel Carrasco i Formiguera?

—No ho crec possible, encara que pot ésser probable, però els catalans que saben estimar la Pàtria, en un moment de perill sabrien deixar de banda les diferències de doctrina, per tal que Catalunya no sofri màcula en la plenitud de les seves llibertats, suara en part aconseguides. Això en el començament. Si arribava un moment així, estimo encertat el criteri del meu company Carrasco i Formiguera, si bé jo no crec en l'eficàcia de les fòbies de Royo Villanova i altres que comparteixen les seves utopies.

—Bé, per a acabar, conteu-nos alguna anècdota de la vostra vida de literat, advocat, professor, periodista i orador, si us plau.

—Amb molt gust. Us en contaré una de professor:

Era als començos de la meua vida de professor. Llavors explicava geografia. Davant d'un mapa mural d'Oceania, un alumne es fa un embull.

—No troba l'illa d'Hawai?

L'alumne es torna vermell.

—Vaja, jove, que és molt senzill trobar-la. No hi ha manera. La hi mostro.

—Vejam. Assenyali'm la capital d'Austràlia.

Tampoc no puc sortir-ne. Em ve un acudit.

—Sap on és «L'Illa dels Pingüins»—pregunto.

—Potser a la Polinèsia—contesta l'alumne, dubitatiu i més vermell que mai.

—No, senyor.

—A la Micronèsia?

—Tampoc... Vull ajudar-lo. És a Europa.

—A Europa?—fa dubitatiu el deixeble.

—Sí, senyor. A Europa i, dintre d'Europa, a França.

El jove alumne em mira esverat.

—Es que vostè no ha sentit a parlar mai de «L'Illa dels Pingüins»?

—Em sembla que sí, senyor.

—I és clar que n'ha sentit parlar. Vostè és un jove que vol fer-se una cultura, per tant, llegeix. Miri, vagi a qualsevol llibreria i demani «L'Illa dels Pingüins», de France. I la trobarà de seguida. Amb quatre o cinc pessetes serà seva.

I una altra d'Orador.

Anava a fer un míting de propaganda de la Lliga. És un poblet que té un sol cafè, el qual serveix, a la vegada, de sala d'actes. Per les parets, uns miralls bruts i plens de marques. Unes lletres fetes amb blanc d'Espanya: «Se prohibe hacompañar la musica con las cucharas».

Pregunto al cafeter.

—Escolteu, ¿què passa amb les culleres?

—Oh! Veura; quan toquen el piano de maneta—i m'assenyala a un angle del lloc, un estrí d'aquests que la gent en diu d'«artilleria rodada»—els galifardeus de la jovenalla piquen amb tanta força a les copes i gots acompanyant la tonada, que cada setmana he de posar el vidre nou, puix que tot me'l trenquen.

Davant d'un auditori semblant havia de parlar! Es comença el míting. Parla l'un, parla l'altre i el públic, vinga jugar a cartes i fer el dòmino.

Se'm concedeix, per la presidència, la paraula. M'enfilo a una cadira, única tribuna de què gaudim, i quan vaig a començar, sento una veu:

—Fallo!... Aquest, escoltem-lo que ens agrada... És dels radicals.

Ventura Plana

Gèneres de Punt

D. H.

Salmerón, 50

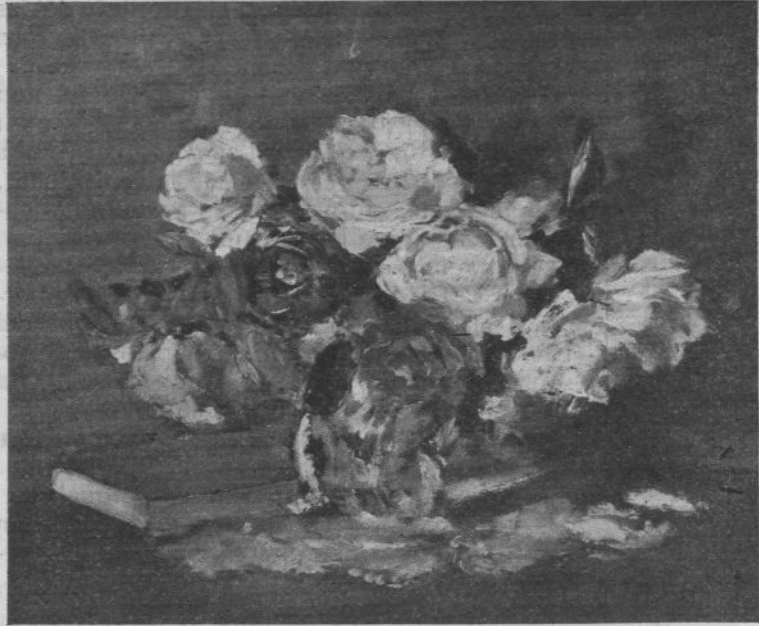
És la casa que presenta les més grans novetats per a la temporada. Especialitat en jaquetes, sueters, bruses de llana i articles per a esport, etc., etc.

EXPOSICIONS

J. Mombrú (La Pinacoteca)

Una rica paleta i abundant matisació demostra, una vegada més, Mombrú amb les seves teles exposades a La Pinacoteca. En els temes amb flors és on més es comprova la seva tècnica elegant, que sap trobar harmonies delicioses per a tots els assumptes, però que, especialment en les roses, li ofereix un camí d'inefable atractiu per abocar-hi tota la seva força.

El número 34 «Roses», el 35 «Gerro amb

«Gerro amb flors.» - J. Mombrú

flors» i encara un altre fora de catàleg, són les realitzacions millors del pintor. No són, però, menyspreables, les altres especialitats que cul-

tiva aquest artista, car tenen un estil també ben propi, d'un cert parentiu, diríem, de l'art de Garles, i que sobresurt més ben resolt en els paisatges que en les figures. Una bonica tela, és aquella «Plana de Vich», així com la número 4: «Després de ploure», i també és una bella troballa aquell deliciós rosat de les muntanyes de «Sant Segimon».

Josep Aguilera (Sala Gaspar)

Aquest dibuixant gironí, s'ha presentat amb una nodridíssima col·lecció de dibuixos en els quals toca temes molts variats, però que demostren tots una tècnica dominada i d'un caire personal que comunica certa poesia en els encertats aspectes gironins copiats per l'artista.

També figuren en aquesta exposició alguns retrats, tots ells de molta semblança i executats d'una manera segura.

Carry Van Biema (Syra)

Uns quants dibuixos, algun retrat i també pintures exposa aquest artista, d'una modernitat un xic ja passada, però que per la seva tècnica aplicada de ben diversa manera segons el tema, s'aguanten i es miren amb gust encara avui.

Pere Ferrer

En les mateixes galeries, exposa Pere Ferrer uns vidres bufats, executats amb molta tècnica i bon gust, que suposem que seran cercats per tots els gustadors de l'art.

Pal

Entre nosaltres

Respostes

Tot original que no ens arribi abans de dilluns no és a temps per al número següent de **Clarisme**.

Soler Janer.—Gràcies per la vostra excel·lent col·laboració, que estimem. Us desitgem que reeixiu en tot el que us proposeu. Salut!

Batlle i Florensa.—Us els publicarem.

Josep M. Castellnou.—Sí, costa més que no sembla d'aconseguir un perfecte domini de la llengua, i mai no n'hi ha prou de corregir. Gràcies per la poesia.

Guif.—Encara que us vam dir que no, hem pensat de fer-ho fer, per a canviar. Perdó.

Oscar.—Moltes gràcies per la vostra amabilitat.

Martinell.—El vostre «Comentari al pla Ferrant» anirà en el pròxim número.

J. M. Castellnou.—Us diem el mateix que al Sr. Martinell.

Ventura Plana.—Suposem que el dia que vau telefonar ja teníeu la lletra. Gràcies.

SEGURA

Passeig de Gràcia, 27

El millor assortiment de joguines i articles per a regal, per a

REIS

PREUS: El més econòmic e
Barcelona

Aficionats als records

Hi ha nombroses menes de col·leccionistes. Però una de les més conegudes i, tanmateix, simpàtica, és la dels aficionats a col·leccionar objectes que han pertangut a celebritats. Hervier, en un periòdic de Marsella, recorda que s'han venut, durant el segle passat, més de cinc-cents bastons a Ferney, bastons que pertanyeren a Voltaire.

Diu, ultra això, que s'han venut tres-centes perques i que, totes, eren la veritable perca de Voltaire!

Ahuc de Shakespeare! No cal tornar a dir que no existeixen records del gran poeta anglès... cal afegir que la seva vida i el seu nom ens són desconeguts. Aleshores, ¿com creure que el bastó recentment venut a Londres amb aqueixa menció: «pertanyé a Shakespeare», havia pertangut realment a l'autor d'«Otel·lo»?

Dues festes de brillant tradició...

24 DE DESEMBRE

Reveillon Noel Doré

31 DE DESEMBRE

Sopar de fi d'any

Al Saló Doré de la

GRANJA ROYAL

Reserveu la vostra taula!

Cordialitat?...

El conegut crític d'art, Sr. Feliu Elies, ha estat escollit per a donar unes conferències als cursetistes que actualment realitzen els darrers exercicis d'ingrés al Magisteri. Fou en començar la primera de les conferències, que, amb motiu d'expressar-se en català esclatà la protesta d'alguns oients, pel fet que, segons ells, no entenien la llengua emprada pel conferenciant. Complimentós, encara que vivament contrariat, l'home canvià de llengua amb satisfacció completa dels protestataris. L'endemà, però, i en els dies successius, el conferenciant no ha reaparegut.

Comentaris? Els creiem innecessaris si remarcuem que els mestres que digueren no entendre la nostra llengua seran destinats a les nostres escoles amb l'ordre d'aplicar la llei de bilingüisme.

Concepte de nacionalisme i concepte d'universalisme.

Esquerrisme o dretisme?

Com estima la dona?

Maquillatge o naturalitat?

Com estima l'home?

Quina solució té el problema bàbelic?

Quin d'aquests temes us interessa més? Quin altre tema suggeriu?

La discussió següent versarà sobre el tema que haurà estat més sol·licitat, dels que ara proposem. Per a més endavant, proposarem els nous temes, segons els suggeriments que ens seran fets en els butlletins que rebrem. Trameteu-nos tot seguit les vostres propostes!

Aquest número de CLARISME i el següent contindran el butlletí d'elecció. Ompliu-lo i trameteu-lo a la nostra adreça:

Barcelona, Apartat, 5081. CLARISME.

M'interessa la polèmica sobre el tema:

Proposaria, per a després, el tema:

Signatura

Data

Llibres

«Una altra mena d'amor», de Delfi Dalmau i Gener. (Edicions Clarisme).

Un llibre situa Delfi Dalmau i Gener als primers rengles dels primers autors catalans: «Seny i Atzar»; novel·la que si cap altre mèrit no tenia, que el té indiscutible, tindria el de la sinceritat i el de la personalitat; qualitats per a nosaltres de màxima importància. Sinceritat que traspuja en cada concepte, en cada mot. Personalitat, ja que el llibre no ens duu el tast de velles reminiscències novel·listiques ni hom veu en el guió que l'obra segueix, cap pla provisòriament preconcebut. Espontaneïtat que no lleva una espurna de profunditat, com aquesta darrera tampoc no lleva a l'obra naturalitat. Obra de tesi, presenta el tema o planteja el problema d'allò que representa per a un home amullerat, un nou amor: ideal, espiritual, però amor al capdavant i més pel fet d'ésser il·lícit; sense que aquest sentiment destrueixi res del que ja existeix; ans al contrari, per a demostrar que és un estímul a seguir amb el deure i amb el que el costum i la rutina, si no han fet minvar de valor, almenys no han deixat que n'augmentés.

Es lliura l'autor al raonament sense subterfugis ni palliatius de cap mena; reconeix els fets i s'hi aboca sense temences per mitjà

Delfi Dalmau i Gener

del seu vetes-i-fils, «viatjant filòsof: amorós i enamorat» a través d'un estil orfe d'efectismes i divorciat de sentimentalismes. I al «vetes-i-fils» tot li és planer, no perquè ho sigui, sinó gràcies a una gran dosi d'energia, i de voluntat, teixidora de conformacions.

Un segon llibre, ve a afirmar la bona impressió que produí el primer: «Una altra mena d'amor» és una novel·leta en la qual, ultra temes prou interessants, hi és tractat el de l'amor de «reflexos»; més clar: l'amor en el qual domina, empena pel subjecte predestinat a enamorar-se o empenyent-lo a ell, la imaginació que fa viure i prendre proporcions de realitat a tota una gamma de sensacions, des del misticisme provinent de l'apartament, fins a la sensualitat que apropa a desgrat de les distàncies.

I, entre el joc del protagonista i l'alemanya de lluny, i, per correspondència, triomfa l'amor de la promesa: una catalana assenyada i noble que, comprensiva, perdona l'innocent facècia de l'enamorat.

Final optimista que, si l'autor, des del primer llibre, s'hagués proposat fer doctrina, aquest desfaria; puix que si en l'amor pot existir una duplictat, no cal demanar perdó, i menys a la promesa que, quan ho és, el concedeix sense que li ho demanin.

Ens cal afegir, lloança merescuda, la perfecta justesa del mot que avalora, per encertat, la prosa, exempta de filigranes literàries, apta a dir, ben dit, allò que vol; sense eufemismes, clarament, concisament i que mai no davalla a res que es pugui titllar de groller tot i tocar caires que hi podrien fer caure qualsevol autor que no posseís la dosi d'espiritualitat que hom copsa a través de l'obra d'aquest novell autor que és Delfi Dalmau i Gener.

Just d'Esvern

Agència exclusiva per a la venda de CLARISME
Societat General de Llibreria

Barbarà, 16

Telèfon 14186

Remembrances

Ja tornem a tenir ací un altre Nadal, un altre any Nou, uns altres Reis amb la seva aureola de poesia romàntica i infantil, del pessebre, d'aquells contes d'en Folch i Torres, que, vulguis o no, ens fan recordar amb melangia aquells anys en què tot ho veïem diàfan.

En el transcurs de la vida anem sofrint una sèrie de variacions, i cada canvi ens deixa un record d'il·lusions viscudes.

Anem fent la vida que ens ha estat imposada, però de tant en tant ens apartem del tràfic que tot ho engoleix, per a recordar.

I en ésser al desembre, sembla com si el vent tot de sobte, d'una bufada, fes voleiar els nostres pensaments d'infants que havien restat enganxats a la memòria com diminutes volves de pols.

Avui, en veure a les voreres trossos de suro, figures de pessebre, torna com una ombra fonedissa el record d'aquells d'antany, aquelles esgarrinxades al bosc per veure qui portaria un tros de molsa més gros i més tendre, i barrejat en un garbuix de records, els d'aquelles misses de matines on tot a l'església lluita, i nosaltres, que el fred ens feia plorar els ulls, els cloïem fins a fer-nos tocar les pestanyes que s'humitejaven, i aleshores cada ble de ciri encès s'escampava en un sens fi de raigs vermellors i fent anar el cap a dreta i esquerra, l'altar major es convertia per a nosaltres en una mena de cel·lèstia, tal com ens l'havien descrita.

Records d'aquell cel estrellat que ens permetia veure la brillantor d'una joguina que semblava que hagués estripat el paper que l'embolicava per a donar-nos la benvinguda primer que els altres. Pobra! Tampoc ella no sabia la fi que li esperava.

Aquell fet inexplicable que trobéssim les petjades dels cavalls dels Reis al pati, que ja havíem escombrat la tarda abans per a poder comprovar si portaven camells o bé cavalls.

Aquestes diades en què els pares són incaços de renyar perquè ells es senten tan infants com nosaltres, quan els veïeu amb aquella cara de felicitat perquè ens poden fer contents.

I penso amb recança: per què m'havien de prendre aquell encís? El tipus que recordo amb més caire de boixí, és aquella senyora que, quan estrenes un vestit nou amb pantalons llargs, que et fa un pessigolleig anguniós a les cames i als genolls, diu: Si ja és un home! I perquè ha quedat declarat que ets un home, adéu encís dels Reis, adéu el poder-se rebolcar per terra rient i baladrejant, perquè no pots embrutar aquell vestit nou, símbol dels deures que després ha d'acomplir.

Badia III

Històries curtes

Una vegada era un home que tenia sis amants i, encara, muller. Les anomenava respectivament: Dilluns, Dimarts, Dimecres, Dijous, Divendres i Dissabte.

Un dia, però, les amants s'assabentaren de la multiplicat d'amors de llur amic, es posaren d'acord amb aquella companyia que accentua el despit, i l'anaren a trobar amb ànim i mans disposat i disposades a clavar-li una gran pallissa.

Ell, però, no era curt i es defensà així:

—Per a tu, Dilluns, sóc tan gelós com Otel·lo; per a tu, Dimarts, sóc amantíssim com Marc Antoni; per a tu, Dimecres, sóc tot amor com Hamlet; per a tu, Dijous, sóc apassionat com Llorenç; per a tu, Divendres, sóc tan suau com Edgar, i per a tu, Dissabte, sóc tan intrèpid com Troilo. No podedu cap de vosaltres titllar-me de fer-vos cap tort; ja que per a cadascuna sóc un caràcter diferent, mai no sóc el mateix home. A totes us estimo de diferent manera; és a dir, que tu, fidel Dilluns, estimada Desdèmona, no coneixes l'amant de Dimarts, lasciva Cleopatra. I tu, Dimecres, suau Ofèlia—continuà el gran murri—coneixes Hamlet, però ignores l'amor de Llorenç, enamorat de Jèssica o Dijous, com Dijous no coneix Cordèlia o Divendres, que també ignora que existeixi la divina Dissabte o Crèsida...

—I qui és o què ets el diumenge?—preguntà la muller que havia escoltat l'explicació enginyosa, amb les dents mossegadores del llavi inferior, víctima innocent de la seva malícia.

—Oh! lleial muller meva—digué sense trobar-se gens atrapat—el Diumenge, vida meva, ets tu, l'admirable Lady Macbeth, i jo, amb la meua muller, sempre sóc el seu marit!

I abans no tinguessin temps de refer-se de llur sorpresa, les anà besant totes tot cantant els dies de la setmana i s'aturà al Diumenge.

M.

DEMANEU:

CHAMPAGNE
FREIXENET

SansADURNI de NOYA

SURREALISME

A Dali

Bigoti de rata,
ull negre i obert,
cervell de patata
fas cara de fred...

Si em dones costella,
llença ben lluny l'os;
en cercar femella,
ets un bon talós.

Als peus, quatre dits,
més enllà, el cinquè,
tots són desnarits,
mes te'ls poses bé.

Salvador Dalí, s'inspira

Damunt d'una rosa
el fetge d'un mort;
s'enlaire l'aloa
en un vol somort.

Un os, dues roses,
dos pernells fumats...
amb això fas coses
i amb homes ratats.

La teva tripaire
et serveix molt bé;
tot fa bona flaire
quan hom té calé.

Quan els desigs líquids
volen fer camí,
als homes pacífics
els plora el sagí.

Plora, Guillem Tell,
cul amb botifarra,
camisa i budell,
visera allargada.

Sota el bony del cul,
quatre pardalets
van fent el gandul...
¿què penseu, pobrets?

El mitjà buròcrata
duu al cap un tinter,
és el gran plutòcrata
que ensenya el que té.

Pere pellerina...
Dali, bon xicot,
si no fossis ximple
ja t'haurien mort.

VOTEU A L'ENQUESTA

Escolliu el tema que més us interessi. En el
pròxim número donarem el resultat del tema
que haurà guanyat

EXPOSICIÓ DEL NU

- Però vostè, què, hi entén en art?
- Què li diré... només sé si m'agrada.

Col·laboreu: Trameteu-nos camins, Ta-Bola,
articles

TA-BOLA

DISBARATS

Jo sóc el director d'un setmanari. El meu aspecte és inofensiu: l'única cosa imponent de la meua persona són les ulleres. M'agrada esplèndides, magnífiques; em sembla que faig més respecte. El meu, és un setmanari seriós, higienitzat; duu per guia la veritat, no del tot nua, però els vels són lleugers.

Es bonic fer de director. Senyor director, què vol? Senyor director, què desitja? Senyor director, passi; senyor director, aturi's... sí que sóc aturat. M'agrada ésser-ho. M'agrada o és que no puc ésser d'una altra manera? Ben mirat, sóc tímid i eixarredit. Però, ¿com voleu que sigui més falaguer, si m'avorreixo i m'eixarreeixo de tant llegir articles? I si tots fossin acceptables encara; però em surt cada rossinyol de trascantó...

Els qui escriuen més, però, en el meu setmanari, són gent que sap d'escriure; gent en la qual tinc tota la confiança. El crític de cinema mateix, és un xicot molt diligent, molt actiu; el domina un xic el nerviosisme, i això fa que sembli un belluguet; però val molt: igual us parlarà dels pares i la mare d'Antinea, com dels «deshabillés» de la Joana Crawford, i us farà la crítica d'un llibre de filosofia, amarat de benvolença per al qui l'ha escrit. Un bon xicot: jo l'estimo molt. Després, el crític d'art, que té una gran especialitat a donar relleu—fins a les qui no en tenen—als principals figures del music-hall. És un home simpatíssim; l'acompanya per tot la seva constant bonhomia. És clar que li convindria fer una mica de règim, puix que cada dia es va engrèixant uns centímetres més i aviat no podrà entrar pels music-halls, però em dol escurçar-li la racció; li fugiria tota la inspiració i no em convé. Deixarem que s'engreixi, per ell farà!

De vegades, l'editorial l'escriu un poeta; un poeta com pocs; un poeta que hi veu molt clar i sap el que es pesca, però té un mal, o més ben dit, dos: a estones és massa bèl·lic i a estones massa gandul. Sap jugar al «yo-yo» i els ulls se li enaigüen veient el disc com puja i baixa... si jo li pogués empaïtar la mandra, de bona gana ho faria. Un talent com el seu no s'hauria de malmetre així com així.

El client: Mosso, us faig avinent que sóc membre de la lliga contra la propina!

Cambrer: I jo us taig saber que sóc campió de boxa.

La meua redacció, la visiten personatges tan importants com Piccard. Baixa a poc a poc de l'estratosfera, deixa el globus lligat a un peu de l'estàtua de Clarà i em duu, perquè els hi publiqui, un feix d'articles. Aquest individu, és un súbdit italià expulsat d'Itàlia per antifeixista; el senyor Mussolini, en un instant de mala digestió, li va dir: «Com que tu no em vols a mi, jo no et vull a tu; amb això, tu i el teu globus, ja us en podeu anar a fer... estrelletes». I ara, l'home, cerca amb afany la meua protecció, i jo, magnànim, l'emparo, més que altra cosa, per la importància que dona a la meua redacció amb la seva presència i les seves ulleres, que mai no sap si posar-se o treure's i damunt les quals, el nas, batxiller, s'enfila.

El més interessant de tots, però, és el meu Sancho Panza. Quin home! No us cregueu ara que en anomenar-lo Sancho, sigui perquè el seu tipus es pugui comparar al del famós i mai prou remenat company de l'heroi dels molins de vent, no! Sinó perquè em fa de secretari i em té molt d'afecte. És alt: jo sóc baix. I de tan atent que és, per enraonar amb mi, sempre s'ajup, i aquest és el motiu pel qual es va encorbant. Ell es glorieja d'ésser un gran gandul. Però només n'és quan a ell li convé, per veure si així pot engandulir els altres. Escriu, dibuixa, arregla la caldera; ell i l'administrador, sempre s'esgratinyen per tal de veure qui l'encendrà; fa fotografies—a ell li sembla que en fa—i en el magnífic laboratori que tinc instal·lat a la cuina de la meua redacció, es passa les hores mortes. Però no fa sinó delirar-se amb unes quantes fotografies que volen ésser pornogràfiques i són... Sabeu què són? No? Espereu-vos, que us explicaré una història:

El qui s'encarrega de proveir el meu setmanari d'anuncis, és un xicot que es diu... ja us ho diré una altra estona; ara no en tinc ganes. Aquest xicot és un bon noi. Ortodox fins a la medulla; confessa, combrega, va a mis-

sa del gall, té una gran amistat amb set o vuit bisbes, entre els quals figura el mai prou lloat Irurita, i, de jovenet, es va enamorar d'una xicota que es féu monja després d'haver sospirat dos anys seguits per un gigolò de clenxa cirada i... pare de set fills. Ella, en saber aquest excés de fecunditat, va decidir passejar el seu desgany per sota la policromia d'uns claustres, cau de sargantanes, i el meu proveïdor—no dic de la real casa, perquè no existeix la casa, però sí del meu real setmanari, que aviat tindrà més anuncis que no articles—diu que no es casarà: que un cop pansit es farà frare i acabarà els seus dies cantant-se la fossa com aquells de la trapa, que fan tant de goig. El que pot l'amor!

Ara, que aquest xicot pateix del fetge quan el seu fetge té ganes de fer broma, ell es torna ximple, amb una mena de ximpleria que ultrapassa i traspasa l'opinió que pogués tenir d'un ximple. Canta, balla la dansa dels sis i un vels, fa el simi i es torna tan pallanga, que fa escriure. De vegades, em temo que no sigui el fetge el culpable de la seva imbecilitat, sinó el gros desgany de l'enamorada monja, i que al cervell se li faci aigua.

I un dia, que el fetge el burxava, fent-lo estar més groc que un bomber barceloní davant la flama d'un llumí de vigilant, ve i em diu:

—¿T'has fixat, director, que jo tinc aptituds d'artista de revista?

I veient el dubte relectit sota els vidres de les meves ulleres, diu:

—No t'ho creus? Ara ho veuràs.

Desfà un farcellet sortit de no sé on.

—Ajuda'm—diu en to enèrgic—i dona'm el que hi ha dintre el farcellet.

Era una faldilleta d'una exigüitat corprendora i uns sostenidors brodats de brillants, per a sostenir el que jo veia impossible, per la seva absència total. Us asseguro que tot això em divertia, i, encuriós, li ho vaig donar. I, un cop vestit, o desvestit, com us plagui més, em diu:

—Què et sembla?

—Noi—faig admirat—si et compres una perruca, la Lituana es creurà que li ha sortit una germana bessona; estàs a punt perquè et retratin.

Què vaig dir!

—Som-hi!—fa ell.

I després de ballar uns quants «blaks»; «blues», el vaig retratar.

I ara, les fotografies davant les quals s'embadaleix el meu Sancho Panza són... del qui corre els anuncis.

Ara Sancho escriu un llibre, però l'escriu en castellà. I en preguntar-li jo si no se'n donava vergonya d'emprar per a un llibre tan interessant un idioma tan lleig, va dir-me que a ell li feia més goig així, perquè era més llefiscós.

Us he parlat, abans, dels rossinyols que em sortien de trascantó, i no sé com ha estat que he variat de disc; ara el tornaré a posar. Els rossinyols em surten perquè les dones són ximples. Jo sóc fadrí. Per això parlo amb tota llibertat del concepte en què les tinc. L'altre dia, m'estava jo tan tranquil a l'Ateneu i ve el porter i em diu:

—Senyor director, una senyora pregunta per vostè.

—Una senyora?

—Sí, senyor, una senyora.

—Li ha dit qui era?

—Diu que no cal dir-ho, puix que vostè no la coneix!

—Ah! Està bé, està bé. I què li diré jo a n'aquesta dona? Escolti!

—Digui.

—Si no la puc engegar aviat, d'aquí cinc minuts m'avis, dient que em demanen per tel·lón: serà una manera polida de fer que se'n vagi. Entesos?

—Entesos.

I me n'hi vaig. Quina senyora! Valga'm Sant Ponç! La mòmia de Radamès. Quin estaquirot! Una sorpresa desagradable; i tot per ésser director.

M'ha dut un article que només es comprén que l'hagi escrit una persona mancada de senderi. Sort que el tel·lón ha estat amantent; sóc un gran estrateg jo, i me n'he pogut desempallegar aviat. Li he dit que d'ací uns quans dies passés per la Redacció i li diria sí o no.

I ha tornat. Per què no l'haurà aixafada un òmnibus? Tanta gent que esclafen pel carrer! Li he dit que el seu article era impubliable... i me n'ha donat tres més. Aviat presentaré la dimissió i que sigui director qui vulgui. Quina dona més imbecil! Per què no es quedarà a casa seva a rentar els plats? Diu que no sap d'escriure, que no sap què escriure i que ella vol escriure. Però jo acabaré la paciència, i si cap dia en tornar em troba de mal humor, la tiraré daltabaix del balcó. Podré? No. Però ja trobaré qui m'ajudarà.

A veure si així rebenta com una rata i no puja més.

Es pensa que la redacció és a casa seva, i s'hi queda. Diu que té angúnies i neguits;

Miques i bocins

El motiu pel qual els crítics es veuen impotents davant l'art de Dalí, és la impossibilitat de «dalimitar» la seva obra.

«Mirador», de setmanes enrera, justificava la manca de l'aperitiu Segarra anunciant una ensopegada en la salut del nostre eximí poeta. Davant del silenci actual d'aquell setmanari, nosaltres ens creiem en el deure de notificar que la malaltia soferta per l'excels poeta, no ha passat d'ésser un atac de «dècimes» destinades a fer les delícies dels ciutadans en les properes festes de Nadal.

Es de tothom conegut el propòsit de les dretes polítiques d'estructurar el món d'acord amb llur mentalitat.

Una prova d'això ha estat l'elecció del nou Rector de la Universitat Autònoma, senyor Pere Bosc Gimpere (cap-i-cua) el qual és una garantia per a la renovació de la Universitat, si hom té en compte els seus aprofundits coneixements sobre les qüestions «cavernícoles».

El Sr. Pic i Pon parla amb el seu subordinat Sr. Montero sobre les condicions del Premi Creixells. El Sr. Pic s'expressa en prosa. Montero, per variar, ho fa en vers. Així i tot, no aconsegueix fer-se entendre.

—Dieu que enguany el premi també és de cinc mil pessetes?—fa en Pic.

—Naturalment. Sempre ha estat igual.

—Bé, doncs, si tots els anys els premis han estat iguals, per què dimoni en diuen els premis «creixents»?

A darrera hora, un psico-analista infatigable ha descobert el motiu pel qual en Dalí pinta els pits de les seves figures en forma de sacs.

Cal només recordar la simpatia que el crític Joan Sacs sent per al conegut surrealista per a comprendre fins on arriba el poder d'una obsessió.

L'escampall d'ossos que, amb el nom d'exposició surrealista, Dalí ofereix a la Catalunya, és el resultat d'una recent lectura del judici final de l'apocalipsis.

Una altra interpretació de l'escampall d'ossos que esmentàvem, és la que intenta reproduir un recó de les planes en temps de costellades.

Les clavegueres de Barcelona són felices perquè mai no s'havien vist tan ben visitades.

D'ara endavant, procuraran perfumar-se amb Muguet.

En la llista de divertiments i visites a llocs històrics de la nostra ciutat comtal, exhibits a les agències, figurarà, com a nota preeminent, l'excursió meravellosa «De la claveguera a l'interior de la model, model de models».

S'ha concertat un duel entre l'assenyat «Apa» i el desassenyat «Dalí», a l'interior d'una claveguera.

Preguem als autors als quals interessi una recensió de llurs llibres, que ens en trametin dos exemplars amb la fotografia de l'autor, a l'apartat 5.081

que es dona vergonya—dubto que l'hagi coneguda—de venir, però no se'n va: no ho entenc ni ho entendre mai, jo, això; és més difícil de resoldre que el problema de la divisió territorial de Catalunya.

Sort que així que puc deixo el vestit de director, i fujo on no em parlin del meu setmanari ni de la veritat dubtosa que l'acompanya.

Ara tinc una amiga ideal. No sap llegir ni escriure: analfabeta per tots quatre costats, deliciosa; no hi ha felicitat comparable a la de poder enraonar amb una persona que no sap dir res. Per això ens avenim tant: ella calla i jo també. Quin tenor i quina tipla si ens calia cantar un duo! Llavors del cinema mut, potser encara hauríem triomfat. Però encara no la coneixia. Em sap greu. Jo, encara que aparentment sigui eixarreit, en el fons sóc d'una tendror fins i tot sentimental; i si abans de caure ella l'hagués coneguda, m'hi hauria casat. És un àngel. Mai no em demana res: ni vestits, ni li plauen les joies, ni es mira al mirall ni m'amoixa perquè li compri un Rolls. Tants papers de l'auca com fan fer a les dones tots aquests estris!

I mai no lloaré prou la seva fidelitat. Pobreta! I com em besa! Les seves besades tenen gust de... de què tenen gust? Ja ho sé.

Tinc el costum, no molt arrelat, però sí una mica arrapat, d'obrir subscripcions. Un dia per a comprar un barret dur a qui el té tou, un altre dia per a comprar-ne un a qui no en té ni de dur ni de tou. Però aquestes subscripcions són una excusa. El motiu és deixar-his empantegats i un cop soterrats en el més pregon dels oblits, despendre els diners recollits en una ampolla de «Tío Pepe», i uns, poquets, pastissos. Llàstima que els subscriptors, com si temessin aquesta fi dels seus diners, són rancis; les subscripcions migrades, i, en el moment de la celebració, els pastissos escassegen i el «Tío Pepe» el veiem per un forat. Potser per això és tan bo tot: tant el líquid com el sòlid. I les besades d'aquest àngel de bondat que és la meua amiga, tenen el gust dels pastissos i del «Tío Pepe», que sempre n'hi ha poc.

Hari-Hara